

על שמע וּלְעֶבֶר לִפְנֵי הַתִּבָּה בַּשְּׂבִיל אוֹתוֹ שְׁמַע. ^(א) וּמִכָּל מְקוֹם אִם אוֹתוֹ שְׁמַע בְּקִי לִפְרָס עַל שְׁמַע וּלְעֶבֶר לִפְנֵי הַתִּבָּה, ^(א) מוֹטֵב שִׁיפְרָס ^(א) וְיַעֲבֹר לִפְנֵי הַתִּבָּה הוּא מִשִּׁיפְרָס וְיַעֲבֹר לִפְנֵי הַתִּבָּה אַחֵר שְׂכָכָר שְׁמַע. הַגָּה וְכִי שְׂכָכָר לִפְנֵי הַתִּבָּה זָמַר שְׁלֹשׁ הַבְּכֻרוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת * יְשׁוּלִים כָּל הַתַּפְּלָה וְלֹא יִפְסִיק אֶף עַל פִּי שְׂכָכָר הַתַּפְּלָה, אֲבָל הָאֲחֵרִים ^(ב) יְכוּלִין לְהַפְסִיק אַחֵר כֶּךָ. וְכָל שֶׁכֵּן שָׂאם לֹא הַתַּפְּלָה הַפּוֹרָס וְהַעֲבוֹר לִפְנֵי הַתִּבָּה ^(ג) תַּחֲלָה * שִׁישְׁלִים תַּפְּלוּתוֹ, אֶף עַל פִּי שִׁינְטֵרֶךְ לְקֻרֹת אַחֵר כֶּךָ קָרִיאת שְׁמַע וְלֹא יִסְמַךְ גְּאֻלָּה לַתַּפְּלָה ^(ד) (בֵּית יוֹסֵף בִּשְׁם מַחְרִיט). וְאִסּוּר לְהַפְסִיק בְּדִבְרִים אֵלּוּ בֵּין גְּאֻלָּה לַתַּפְּלָה אוּ בְּקָרִיאת שְׁמַע וּבְכֻכּוּתֶיהָ וְלִכְּן אִסּוּר לְשַׁלִּית עֲבוֹר לְהַפְסִיק בֵּין קָרִיאת שְׁמַע לַתַּפְּלָה אוּ בְּקָרִיאת שְׁמַע וּבְכֻכּוּתֶיהָ כִּדִּי לִפְרָס עַל שְׁמַע אוֹתוֹן הַבָּאִים לְבֵית הַכִּנְסָה לְאַחֵר שֶׁהַתַּפְּלָה הִקְהָל קָדִישׁ וּבְרָכוֹ ^(ה) הַתַּחֲחִיל בְּכֻכּוּת יוֹצֵר ^(ו) אִזּוֹ, אֲבָל בְּכֻכּוּת עֲרֻכִית שֶׁהִיא רְשׁוּת ^(ז) * יָכוֹל ^(ח) לְהַפְסִיק לְהוֹצִיא אֲחֵרִים דִּי חוּכְתָם, * וּמִכָּל מְקוֹם אִישׁ אַחֵר יָכוֹל לִפְרָס עַל שְׁמַע אוּ לְהַתַּפְּלָל בְּעֶשְׂרָה כָּל הַתַּפְּלָה, אֲפִלּוּ בְּאוֹתוֹ בֵּית הַכִּנְסָה שְׂכָכָר הַתַּפְּלָה, לְהוֹצִיא אֲחֵרִים דִּי חוּכְתָם, רַק שְׁלֹא יַעֲמֹד הַחֲזָן הַשֵּׁנִי בְּמִקּוֹם שְׁעַמֵּד הָרִאשׁוֹן, וְהָיוּ נִרְאָה גְּבָאֵי רָאשׁוֹנִים, דְּהֵי כְּאֵלוֹ לֹא יֵצְאוּ בְּרִאשׁוֹנָה דִּי חוּכְתָם (תְּשׁוּבַת מַחְרִיט מִינֵן סִימֵן טו). וְנִרְאָה לִי דְּהָאָה שְׁעִדִּין הָרִאשׁוֹנִים בְּבֵית הַכִּנְסָה אֵלּא שֶׁהַשְּׁלִימָה סִדְרָם, אֲבָל אִם ^(ט) יֵצְאוּ הָרִאשׁוֹנִים יוֹכֵל לַעֲמֹד הַחֲזָן אֶף בְּמִקּוֹם ^(י) שְׁעַמֵּד ^(יא) (הָרִאשׁוֹן: ב. יוֹמָא אֶף עַל פִּי שְׁלֹא רְאָה מְאֹרֶת מִיָּמָיו ^(יב) פּוֹרָס עַל שְׁמַע וּמִבְּרַךְ יוֹצֵר הַמְּאֹרֶת וְשֶׁהוּא נִהְיָה בְּמְאֹרֶת שְׂרָאִין אֲחֵרִים שִׁינְרְוְהוּ הַדְּרָף אֲשֶׁר יֵלֶךְ בָּהּ:

יִרְסֵם שִׁמְעוּ: (ד) אִזּוֹר, אָבֵל אִם לֹא הִתְחִיל חֲזוֹן וְאִזּוֹר בְּכֹד לְאוֹתָם שֶׁבָּא לְבִית הַהֶמְכֵּת, בֵּית יוֹסֵף לְבִישׁוֹ: (ו) לְחִסְפִּי, בֶּן אֶזְרָה לְחֶלְדָּה, רִבְלָא הֵי מַסְסִיקִים בְּמַסְסוֹקִים, אָבֵל מִצְעִצֵּב בְּכִרּוֹת לֹא יִסְסִי, מִגֵּן אֲבָרְהָם: (ז) תְּרַשָּׁאן, אֶפְסֹל חֲזוֹן תְּרַשָּׁאן, לְבִישׁוֹ. כְּהֵן מַסְשִׁי שֶׁמּוֹאֵל שֶׁפֶּר הָרִשְׁתִּים הוֹרִיאָא סָפֵר תוֹרָה וְהָרִיאָא תְּרַשָּׁאן, לְבִישׁוֹ אִם לֹא לְשִׁמֵּי הָרוֹחִיצִי סָפֵר תוֹרָה פֶּנִּים אֲחֵרָה וְלִקְרוֹת בָּהּ:

(יא) מוטב שיפרס. ועכשו נהגו שלעולם האכלים פורסים שמע, ואפלו ששמעו ויש אחר שלא שמע, ואנינו נכון, כן כתב המגן אברהם. אבל הפרי מגדים ישוב המנהג, משום דאין פנאי לבקש איש יודע בין תפלת השמנה עשרה בלחש, אבל ודאי אם יש פנאי ויש מי שיודע ולא התפלת ראוי שהוא יפרס: **(יב)** יכולים להפסיק. וללכת ^(ט) לדרום, שהעקר היה רק בשביל הקדשה: **(יג)** שישלמים תפלתו. רוצה לומר, דכל שכן דלא יפסיק בזה מביתן שהתפלה צריכה לו בשביל עצמו לצאת בזה ידי תפלה, אף על פי שעל ידי זה יצטרך שנתן בזה לקרא בקריאת שמע ולא יסמך גאולה לתפלה. ולפי זה אדם שחברתו כלבא להתפלתו ולא שמע ברכו וקדשה, וחושש שפאל לא יהיה אחר כך מנן בבית הכנסת כשיגיע לתפלה, מחר פלס ולעבר לפני התבה להתפלת כל השמונה עשרה בברכות כדי שיהיה יכול לומר קדשה, ואחר כך יקרא קריאת שמע ויברכותיה ולא יתפלת. אבל המגן אברהם כתב דלכתחלה אין נכון ללעשות כן כלכל מצות סמיכת גאולה לתפלה משום קדשה, אלא יתפלת בסדר ויסמך גאולה לתפלה, ואם יהיה אז עשרה בבית הכנסת יאמר קדשה. ועין בבאור הלכה: **(יד)** והתחיל. אבל אם לא התחיל, ^(ט) חזר ואומר ברכו לאותם שבאו להתפלה: **(טו)** יכול להפסיק. רוצה לומר, אם גאולה לתפלה, לחינו, אחר סיום הברכה שסיכנו, ובזאת הנהגה יפסיקין גם כן בספקים, אבל ^(טז) באמצע הברכות לא יפסיק: **(טז)** יצאו הראשונים. והוא הדין אם הוא בקיעות שיתפלתו בזה בית הכנסת כמה

היה עליהם חייב קדשה, ואם בן הכי נמי בענגנו ומצאתי בשלחן ערוך של
הגר"ז דמקל בזה בדיעבד, ומכל מקום יש לרחות דאפשר יהא אויל רק
לפי דעת השלחן ערוך כי לא הוכיז דעת הרדב"ן, אבל למנהגו ונהגיו
בהרדב"ן, כמו שכתב התחם סופר, צריך עיון: * ישלים כל התפלת.
גראה לי דרוצה לומר בלחש, וזהו האחרים יכולים ללכת לדרכם, כמו שכתב
הבלשני: * שישלים תפלתו, ועין במשנה ברורה סיף קטן יג בסופו.
ופשוטו בהשקבל פריסת שמע, אם אינם רוצים שארי האנשים להמתין עליו
יכול לרלג מוסקין דקדמה, ויאמר רק בדרך שאמר ואשרי ויתשבת פירס על
שמע, אף אם אינם רוצים להמתין עליו כלל, יאמר קצת פסוקים ואחר כך
קדיש ויברכו. אף צריך עיון קצת מה יעשה אחר כך, אם טוב יותר לרלג
לגמרי ויתחיל הבק אחר הכרזת מיוצר אור, וזהו פריסת שמע המעלה כשאומר
תבך יוצר אור אחריו כידוע, או יתחיל אחר כך בדרך שאמר, ועין לעיל
בסימן גב מה שכתבנו בשם האחרונים דברך שאמר ויתשבת היא תתנה
קדומו מחד, על כל לבאורה טוב יותר שיתחיל אחר כך בדרך שאמר
* כול להפסיק וכו'. ואף על גב דלעיל כתב דלא נהגו בערבית לפירס על
שמע, מכל מקום נפקא מנה למקום שנהגו (פ"י גרסין): * ומכל מקום איש
אחר וכו'. רוצה לומר, אף על גב דמענו לשליח צבור מלהפסיק להוציאם
יד חובה, אבל איש אחר וכו'. ומה דאצל פריסת שמע לא נקט בעשרה ואצל
להתפלל נקט בעשרה, עין בדברי משה דאין מסכים בזה עם מהר"י מינץ
לדינא בסנידא לה דלתפלל בעשרה דוקא בעשרה שלא תפלה, אלא תפלה
שזו עם פריסת שמע, וכן כתב המגן אברהם בסעיף קטן ד':

פְּעָמִים זֶה אַחֵר זֶה אֵין קִפְיָא וּמִגֵּן גְּבוּרִים וְיִשְׂרָא אַחֲרֵיהֶם: (יז) שְׁעָמְד וכו'. וְלֹא עוֹד, אֲלָא אִם אֵין תַּנּוּן לְאַחֲרֵיהֶם יָכוֹל אֲפֹלֵי הַתַּנּוּן הָרָשָׁוִן לְהַתְּפִלָּל שְׁנִית לְהוֹצִיא גַם הָאַחֲרֹתִים וְלִשְׁט וּמִגֵּן אֲבָרְהָם. וְנִשְׁוֹט דְּבָרָה אֵין צָרִיךְ הַתַּנּוּן לְעַמְד לִפְנֵי הַתֵּבָה כִּל עַת הַתְּפִלָּה אֲלָא כְּשִׁינִיעוֹ לְכַרְכוּ הוּא יֵאָמֵר לִפְנֵיהֶם קִרְשִׁי וְכַרְכוּ וְאַחֵר כֵּךְ יֵאָמְרוּ בְּעֶצְמָן מִיֵּצֵא אֹר וְהִלָּהֵא עַד גִּמְר שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּלִחְשׁ, כִּי בְּמִקְוֵינוּ כִּלָּן בְּקִיָּאִין וְאֵין נוֹהֲגִין לְצֵאת כְּזֶה עַל דִּי שְׁלִיט צָבוּר, וְאַחֵר כֵּךְ יַעֲמֵד לִפְנֵי הַתֵּבָה לְהַזְכִּיר כְּנֻגָּה עַם כָּל הַקְּדִישִׁים שְׁעֹתֵהּ הַתְּפִלָּה: (יח) הָרָאשׁוֹן, כְּתִב בְּמִשְׁפָּטֵי שְׁמוּאֵל, שֶׁאֵם הָרָאשׁוֹנִים הוֹצִיָּאוּ סִפְר תוֹרָה וְהִקְרָאוּ בָּהּ, אֵין (מִנְהָ הָאֵל) לְשׁוֹנִים לְהוֹצִיא סִפְר תוֹרָה פֶּסַע אַחֲרֵת לְקִרְוֹת בָּהּ, וְנִתְּנָן לָזֶה שְׁטַעַם, שְׁהוּא מִשּׁוֹם פְּגָמָּה יֵשׁ סִפְר תוֹרָה, שְׁמָא יֵאָמְרוּ שְׁמִצְאָו סִפּוֹל בְּסִפְר תוֹרָה רָאשׁוֹנָה וּמִפְּנֵי כֵךְ הוֹצִיָּא שְׁנִיָּה, וְאִךְ אִם הֵיא סִפְר תוֹרָה זוֹ לִמְדָּה מִקֻּדְּם שְׁמָא יֵאָמְרוּ הָרָאשׁוֹנִים שְׁעֹתֵהָ הֵיא שְׁהוֹצִיָּאוּ מִשּׁוֹם סִפּוֹל שְׁמִצְאָו בְּרָאשׁוֹנָה, וְגַם ^(ט) שִׁישׁ פֶּגַם לְרָאשׁוֹנִים שִׁיִּאֲמְרוּ שְׁלֹא יֵצְאוּ דִי קְרִיָּאָה, וְיִהְיֵא יַעֲמָא אִם הִלְכוּ הָרָאשׁוֹנִים לְבִיתָם, ^(י) כְּמוֹ הַתִּיָּקִים, או ^(יב) שְׁהוּא מִקֻּדְּם קְבִיעוֹת שִׁיִּתְּפִלְלוּ פְּעָמִים זֶה אַחֵר זֶה, אֵין קִפְיָא, וְכָל זֶה מִכְחַ מִנְהָגָא, אֲבָל מִן הַיּוֹן אֵין שׁוּם אֲסוּר כָּלל גְּבוּי, שְׁאֵין לְהִשָּׁח לִפְנֵם רָאשׁוֹנָה אֲלָא כְּשִׁתְּהָ עוֹלָה לְקִרְוֹת בְּשִׁתְּהָ מִי שְׁעִלָּה כְּכֵר בְּרָאשׁוֹנָה, וְגַם דּוֹקָא אִם עוֹלָה וְקוּרָא מִיָּד זֶה אַחֵר זֶה בְּלִי הַפֶּסֶק אִישׁ בְּיַתְּמִים, כְּמוֹ שִׁתְּכַבֵּא בְּסִימָן קִמְדוּ, אֲבָל כָּאֵן שְׁמִפְסִיקִים הִרְבָּה וְגַם הוּא צָבוּר אַחֵר, יֵשׁ לְחַשֵּׁד כְּזֶה לְכָלוֹ וּמִגֵּן (מִדְּרִישׁ): (יט) פּוֹרֵס, וְגַם יוֹכֵל לִירֵד לִפְנֵי הַתֵּבָה לְהַתְּפִלָּה, כְּדִלְעִיל שְׁמִיָּן מִיָּד, עֵינִן קִישׁ וְנִבְּשָׁנָה בְּרִירוֹהּ. יֵשׁ לְמַנֵּשׁ לְקַטֵּן לְכָלוֹ (מִדְּרִישׁ):

(ט) לבוש: (י) בית יוסף ומגן אברהם ויש"א: (יא) מגן אברהם: (יב) פרי מגדים: (יג) פרי מגדים: (יד) מגן גבורים: